

Sulyos bűncselekmények kísérletéről van szó, melyeknek tetteseit és részeseit fel-fedezni és törvény elé állítani kell. A czinkosokat sújtsa a törvény teljes szigorja. Lakoljanak a szörnyű gazságot, hogy fegyvert akartak emelni a magyar haza ellen.

—ns.

BELFÖLD.

Kovacevics István. Kovacevics István, Zágráb megye főispánja a Magyarország és Horvátország közt való jó viszonyok legbuzgóbb, legőszintebb és legenergikusabb harczosa jan. 28-án a tartománygyűlésen valóssággal összevonta a magyarfalokat. Különösen Derecsini Mariján ellen, Mazsuranics bán volt igazságügyi főnöke és pártja ellen fordította fegyverét.

Ezek a szabadalmazott népboldogítók — mondotta — támadják Magyarországot, a hol csak lehet és csak ott hallgatnak, a hol személyes előnyükről van szó; szidják a magyar zászlót és a magyar czimert, papjaik gyűlölet és megvetést prédikálnak a magyarok ellen; óriás larmát csaptak mikor arról volt szó, hogy a bródi vasúti iskolában magyar hitoktatók magyar nyelven győntassák a magyar tanulókat, de az ellen soha egyetlen szavuk sem volt, hogy a mária-bisztricei templomban magyar hitszónoklatokat is mondanak; ebbe a templomba ugyanis évenként sok ezer magyar ember szokott elzarándokolni és sok pénzt hagynak ott. Ez az oka annak, hogy Zserjavics György plébános, a hírhedt magyarfalo, nem beszél a magyar hitszónoklatok ellen. Kovacevics ezután kimutatta, hogy Horvátország pénzügyi helyzete oly kedvező, hogy bármely egészen független állam megirigyelhetné érte. Magasztalta azokat a bölcs horvát hazafiakat, a kik nem írták Deak fehér lapjára az önálló horvát pénzügyeket. Ma Magyarország gondoskodik Horvátország szükségleteiről és Horvátország nem kénytelen adósságokat csinálni, mint annyi más állam. Karolyváros, a magyarok gyűlöletének fő fészke és minden magyarellenes mozgalom onnan indul ki. Innen vitték a magyar zászló ellen való izgatást. Szjenicsakba és itt dicsőítetnek mindent, a mi Magyarországot ellen irányul. De — mondotta Kovacevics a tartománygyűlésen, a város magyar színű keretben tartott, magyarul szövegezett diplomát őriz levéltárában, melyre a karolyvárosiak

rendkívüli hiteben magaslott ki. Kállay Akos hazánk elcségesen kívül mindenkit szeretett s nagy vagyonát nem szorongatta göresösen a markában, hanem folyton nyitva tartotta erszényét a szegények és a szűkölködők nyomorának enyhítésére. S azt is bizvást állíthatom hogy a haza függetlenítésének érdekében talán több anyagi áldozatot hozott, mint azoknak legnagyobb része, kiket az ő rovására Mikszáth Kálmán azon az esten megkaczagtattott. Bőszörményi Lászlót, egy köztisztviselőt álló de más politikai nézetten levő jelöltek ellenében, két ízben választotta meg országos képviselőnek — nagy kölséggel ugyan — de nem vesztegetéssel a mitől tiszta lelke undorodott. Két cikluson át 1869-től 1875-ig — mint azt ifju Abrányi Kornél is említi — nem mint felszólaló, hanem mint fontos kérdésekben szereplő képviselő is, a vele egy politikai pártban levő férfiaknak elismerését s tiszteletét vívta ki. Nem egyedül ugyan, de nagy részben, saját áldozatkészségével — 1000 forinttal — tekte lehetővé, hogy a politikai szereplés miatt börtönben elhalt Bőszörményi László lehetett szerkesztője az első, függetlenséget hirdető magyar lapnak; idealista volt, de a más gondolkodásukat gyűlölni nem tudta. Ez a Kállay Akos a más foglalkozásukat gyűlölni nem tudta. Ez a Kállay Akos honfoglaló őseinknek Ubul nemzetségeiből származott és ivadéka volt annak a Kállaynak, kit nagy Mátyás királyunk benső barátságára méltatott — arisztokratának született; de ő olyan arisz-

tya volt, mint szemük fényére, mert azt a kiváltságot biztosítja a városnak, hogy ut-vámot szedhet, mely nagy összeget jövedelmez a városnak. A karolyvárosiak az italmérségi jogot, ezt a tisztán magyar intézményt, 6000000 forintért adták el. Ez ellen a tisztán magyar pénz ellen a karolyvárosi hazafiak soha sem tiltakoztak.

Végezetül ezeket a szavakat vágta Kovacevics a radikálisok arcába, kiket ütlegei szinte konsternáltak:

— Valóságos perldá a Magyarországgal való unió ellen harcolni és másrészt belőle a lehető legnagyobb hasznot húzni!

Középkutatásunk bajairól.

— Heinrich Gusztáv elnöki megnyitója. —

Legelőkelőbb tanügyi társaságunknak, a paedagógiai társaságnak szombati közgyűlését Heinrich Gusztáv elnök nyitotta meg. A középkutatási problémák egész sorát veti fel és annyi világosságot vet meg rejtettebb redőikbe is, hogy különösen most, a közoktatásügyi költségvetési vita küszöbén ez a megnyitó a tanügyi politikuskok és a nagy közönség érdeklődésére feltétlenül számíthat. Csak az a különös az egész dologban, hogy Heinrich mindezeket most veszi észre, holott igen régi dolgok s ezért a nagyszabású beszéd sokat vesz sulyából.

Az elnök első sorban a bevégzett középkutató tantervrevízióval foglalkozik, melyet épen nem tart valami életbevágónak, sőt még reformnak sem minősíti. Majd az iskolai életnek a tantervvel nagyobb jelentőségű faktorait vizsgálja és így folytatja szó szerinti:

E faktorok közt legfontosabb a tanár. A tanárok ügyei a lefolyt évben is nagy mértékben foglalkoztattak úgy az érdekelt köröket, mint az ország közvéleményét. Sokféle tárgyalást a tanárok képzését, a tanárihiányt, a tanárok anyagi és társadalmi helyzetét. — Egyéni nezeit nyilvánítja a tanárság, a közönség és a tanügyi kormány sokszor ellentetes nezeivel.

A tanárképzés szervezésén közel három évtizede fáradozunk — tudvalevőleg nagyon kevés sikerrel. Nem tudom hamarjában megmondani, hogy ezen harmincz év alatt hany szabályzat készült és hany reform került naprendre; annál pontosabban meg tudom mondani, hogy mind a szabályzatok és reformkísérletek nem vezettek a kívánt eredményre. Meggyőződésem szerint, mely megvallom csak

tokrata volt, ki a demokráciát nem tévesztette össze a demagógiával, aki fel akarta emelni a nepeit, az ő lelkületéhez — de nem akart ahhoz leszállani.

Kossuth Lajos, a czeplédi 100-as küldött seg tagjai közül kiváló barátsággal fogadta őt és egy sajátkezűleg magról nevelt szőlőcsemével ajándékozta meg, melyet kertemben ma is kegyelettel gondozok és nemcsak Kossuth Lajos, de mindenki előtt ki őt ismerte, szerezte, tisztelet és becsülés tárgya volt egész életében. Folyton koszoruzott sírja előtt ma is kalapot emel mindenki, a kit utja arra visz.

És most Mikszáth Kálmán a hírneves író, kinek etikai, aethetikai és hazafiai érzelmei vannak, akit Kállay soha még gondolatban sem bántott, — a helyett, hogy az ifjuságnak, mint hazafit példányképül tüntetné fel; a férfiaság egy attributumánál, bajszánál fogva kiránczizálja őt e sírból, és mint egy clown ranczizálja a czirkusz porondján, s fin de siècle negyedórai megnevetetésére.

A humoresk megjelenése óta — állásomból kifolyólag folyton utazvám — csak most jutok hozzá, hogy megboldogult sógorom iránt érzett kegyelethől észrevételemet megtegyem.

Mindenekelőtt előbb lásuk azokat a többi Kállayakat, kik a Mikszáth rostájába kerültek.

Az elsővel leütteti feleségének a nyakát, pedig ez nem Kállay, hanem Krucsay alispán

évek hosszu során át érlelődött meg bennem; hiba a kiindulási pontban van. Amit mi tanár képzésnek nevezünk és e néven létesítettünk, az egy papiron élő szervezet, mely az egyetem és a megegyetem közt a levegőben lóg, de testet nem öltött, nem öltethet és az eddig ismételt kísérletek után bizony állíthatni, hogy az eddigi alapon sikerre nem vezethet. Ra kell tennünk az egyetlen egészséges és biztos alapra, mely azután czélhoz is fog vezetni: ki kell mondanunk, hogy a tanár képzés a bölcsészeti kar feladata és tehát a bölcseleti kar keretében oldandó meg.

Hogy e feladat fölkarolása bármilyen tekintetben csorbíthatná a bölcsészeti kar tudományos jellegét, ezt bizonyára azok sem hiszik komolyan, akik főhangozón hirdetik. Hisz azt is tudjuk, a bölcsészeti kar keretében is, hogy hallgatóink tanárjelöltek és ma is ezeknek igényeire és rendelkezéséhez szabjuk munkásságunkat és egyáltalában nem vettük észre, hogy ezt tudományos törekvéseink rovására történnék, amint ezt nem vettük eddig észre egyetlen külföldi egyetemen sem.

Mily furesának tekintené mindenki az oly fölfogást, mely az orvosi és jogi kar mellett még külön orvos- és ügyvédképzést tartana szükségesnek, mivel a nevezett karok egyetemi tanárai első sorban szaktudományuk képviselői, kik nem tartoznak törődni a gyakorlati élet igényeivel. Nem is törődnek vele sokat, de tudják, hogy hallgatóik gyakorlati jogászok, és orvosok akarnak lenni és e tudat elég arra, hogy az élet igényeit se mellőzzék teljesen.

De ez idő szerint még a tanárképzésnél is jóval fontosabb probléma a tanárihiány, mely igen egészséges fejlődésnek örend és napról-napra icsészőbb veszedelemmé növi magát. A mai közoktatási kormány igen jól ismeri e bajt, — hiszen neki legnagyobb baja, — és legalább egy intézkedést megtejt a baj orvoslására: létesítette az Eötvös-kollegiumot, mely hivatásának teljesen megfelel. Csakhogy e nagy reményekkel kezesgetett intézet fejlesztése megakadt és ez idő szerint igen homályos jövőben darent. Mig e kollegium csak negyven tanuló felvételére alkalmas, addig a tanárihiány megszüntetésére nem fog nagyobb szabásu hatást gyakorolhatni, pedig a tények elég világosan mutatják, hogy hivatva volna ilyen hatást gyakorolni, mert ime látjuk, hogy azok a nagyszámu folyamodók, kiket az intézet nem fogadhat be, majdnem kivétel nélkül hán fordítanak a tanári pályának, amelyre pedig lépni hajlandók lettek volna. Nagyon jól

volt, a ki hűtlen nejeit, Tolvay Borbalát a múlt században lefejeztette Kisvárdán, a pallost most én özröm a szabócsmegei muzeumban.

A híres Kállay Miklós alispánról azt mondja Mikszáth, hogy az alispánlagot melyet haláláig megtartott oly feltétellel fogadta el, hogy egyetlen egy szavazat se legyen ellene. Ez igaz is. De az nem all, hogy az esetleg ellene szavazónak élete feyve tva lett volna Kállay Miklós emléket Jokai, Vas Gerabes méltóan megörökítették, — a Kállay Akosé Mikszáth Kálmán igyekezett sarba tiporint.

Kállay Kristóf kamarás is, — a ki volt főispánunk, Kállay András nagyatyjának roditestvére — kikap egy kissé Ferencz eszistartó a gyémántgyűrű miatt.

Igen jókedélyű, trefas ember volt, a kinek viselt dolgai egy írott könyvbe vannak összegyűjtve, a mely — úgy gondolom — Kállay Zoltán hevesmegei, vagy Kállay Albert szegedi főispán birtokában van. A gyűjthistoria is egyike trefas öletének.

A negyedik névtelen Kállairól annyit tud Mikszáth Kálmán, hogy dohánytermelési engedélyt nem akart respektálni honfoglalás szarmazó ősi birtokain.

Erről mi semmit sem tudunk, pedig a magyar felfogás ilusztrálására nem volna e dektelel, ha forrását megnevezvén, az esz hitelesen kideríthető lenne.

Egy ötödik Kállayról is emlékezik mi fehér szerecsenről, de ezt a Kállayt, a ki M

tudom, hogy az ily bennlakásos intézetek jogosultságára nézve eltérők a vélemények de hazai középiskolai viszonyainkat tekintve, azt hiszem, nem térhetnek el a vélemények arra nézve, hogy az Eötvös-kollégium minél előbbi és minél nagyobb szabású kiépítése a legeslegsürgősebb teendő egyikike. És itt nem is reflektálok azokra a nagy szolgálatokra, melyeket a kollégium a tanárképzés ügyének tesz: tisztán csak a tanárihiány szempontjából sürgetem ez intézet fejlesztését, mely évente ötven és még több ifjú erőt menthet meg a tanügynek, a kik most más pályát keresnek, nézetük szerint könnyebb boldogulásat.

De ismeretes dolog, hogy tanári körökben nem az Eötvös-kollégium fejlesztésében látják a sokat vitatott kérdés kulcsát, hanem azt hiszik, hogy a középiskolai tanárok anyagi javadalmazásának emelése a legbiztosabb szer a tanárihiány ellen. Barmennyire óhajtom és szükségesnek tartom, hogy a tanárok fizetése javíttassék és anyagi emelkedése kedvezőbbé váljék, azt még sem hiszem, hogy ezzel a tanárihiányon lényegesen segítve lenne. — Társadalmunk észjárása és világnézete, mely különben a külföldön sem jobb, okozza, hogy a műveltebb, magasabb, vagyonosabb rétegnek a nagyon húzódoznak a tanári pályától, melyről pedig a tényleges viszonyok figyelmesebb vizsgálata alapján nem is állíthatni oly biztosan, mint az szokás, hogy eo ipso kedvezőtlenebb, mint a megélhetés egyéb ágai. Persze, ha egy elsőrangú ügyvédet vagy orvost állítunk a középiskolai tanár mellé, az ellentét kirívó: de hány elsőrangú ügyvéd és orvos van az országban és mily nagyszámúak e pályáknak az oly munkássai, akik kinosan küzdenek az elettel és sokszor csak őz fájjal tudnak annyira amennyire kényelmesebb jöhető! Aki a házasságok statisztikáját figyelemmel nézi, megkapja e kérdésben is a kívánt fölvilágosítást. Kétségtelenül emelni kell tanáraink fizetését, de nem a tanárhiány miatt, melten ily módon nem sokat lendítünk, hanem iskoláink érdekében, mert a jobban javadalmazott tanár jobb tanár lesz, többet fog dolgozni saját önművelésén és egész erejét fogja nehéz és fontos hivatalának szentelhetni. Kedvezőbb anyagi helyzete kedélyére is jótékony hatással lesz, mert fölmenti őt az elettel való küzdelem alól, — megelégedette teszi, és a megelégedés minden tere a sikeres munkásságnak egyik legfontosabb garanciája.

Es midőn azt kívánom, hogy a tanár meglegyen elégedve sorsával és helyzetével,

lehetetlen teljesen mellőznöm a mai általános elégedetlenség legfontosabb forrását: a rangsor kérdését. Nem szívesen említem, az utolsó éveknek e legfőbb tárgyalási kérdését; de ez idő szerint képmutatás nélkül nem lehet hallgatni a rangsorról, ha a tanárok mai helyzetéről szólnak. Ugy az érdekelt felek mint maga a közoktatási kormány, mely e kérdésben is a legnagyobb jóakarattal viselkedik a tanárokkal szemben, négy év óta foglalkoznak azzal, hogy faből vasarkát készítsenek, — természetesen minden siker nélkül. Sem a miniszterium, sem maguk a tanárok nem tudták eddigelé a keptelen problémát megoldani, és a probléma kezézfogható képtelensége kétségtelemné teszi, hogy ez jövőben sem fog sikerülni. Itt csak egy megoldás lehetséges és ez a legveszélyesebben kell sürgetni: ez a rangsor megszüntetése. A középiskolai tanár nem beamter, a középiskola viszonyai nem szabályozhatók a hivatalok és hivatalnokok igényei szerint. A tanárokat ki kell venni a rangsor Prokrusztesz ágyából, melyben anyagi és szellemi kinokát szenvednek. Talán nem csatlódok ha azt hiszem, hogy e meggyőződésre már maga a közoktatási kormány is jutott — es minthogy a tanárok ezt a meggyőződést már az 1893. IV. törvényzikk megalkotásakor is juttattak kifejezésre: nem marad egyéb hátra, mint egy törvényhozási tévedést helyreütni és a tarthatatlan állapotnak egyszersmindenkorra véget vetni. — A rangsort okvetlenül meg kell szüntetni, még pedig minél előbb, — ezt a követelést nem lehet elég gyakran és elég erőlesen hangoztatni, ha a tanároknak viaszaakarjuk adni a szükséges bekeséget és megelégedést.

De nemcsak a rangsort kell megszüntetni, el kell hártani a jogos elégedetlenségnek egyéb forrásait is: kevesbiteni kell a rendelkezéseket s főleg tartózkodni az oly rendelkezésektől, melyek tulságosan belevagnak a tanárok magánéletébe és azon felül még szükségtelemek is. A tanárok melékfoglalkozása kizárólag az iskola érdekeinek mértékével bíralandó meg: amíg az iskola hárt nem szenved, nincsen semmi ok arra; hogy a tanárokat erőszakkal visszatartsuk oly melékfoglalkozásoktól, melyek tehetségöknek és ismereteiknek megfelelnek és igen sok esetben a társadalom igényeinek szempontjából hasznosak sőt helylyel-közvetlenül elkerülhetlenek. A kormányzat nem követhet el meggyőződéses szerint nagyobb hibát, mintha egyes kinövészek alapján általánosító intézkedéseket bocsát ki. Ahol a hiba tapasztalható ott kell a bajt gyógyítani;

de a többieket akik a botrányra nem szolgáltatott okot, békeben kell hagyni. Minél kétségbevonhatatlanabb és kézzelfoghatóbb a közoktatási kormány jóakarata a tanárokkal szemben annál sajnósebb az oly eljárása mely a bűnösöket az ártatlanokkal együtt egyazon zsákba dobja és ezzel egyáltalában nem emeli a tanári kar tekintélyét az országban. Pedig e tekintélyre a tanárnak égető szüksége van, hogy nagy földatának meg tudjon felelni, mert társadalmi állásával szoros kapcsolatban van tanító és nevelő tiszte, melyet hazánkban sajnóse, ugy sem becsül meg a közvélemény igaz érdeme szerint. Igaz, hogy a közoktatási kormány minden egyes esetben nagy méltanyossággal jár el és maga is készséggel nyitott intézkedéseinek szigorát: csak hogy e részleges jóakarata nem sokat változtat azon igazságtalan és elkedvetlenítő hatáson, melyet általánosító rendeletei okoznak.

A megnyitó után a társaság egyik legszorgalmasabb és leghivatottabb felolvasója: Waldapfel János lelkes és tartalmas emlékezésében meitatta Volf György nevelői működését.

Majd Kovács János titkári jelentésében számot ad a társaság múlt évi működéséről. Az üléseken különösen két kérdés került többszörös és beható megvitatás alá: a tanfelügyelői szakvizsgálat és az igazgatói állás olyan rendezése, hogy az adminisztratív teendőkkel most elhalmozott igazgató főgondját az iskola belső életének irányítása képezhesse.

Összesen 9 ülésen 15 felolvasás volt. A társaság megbízásából Hegedűs István sajtó alá rendezte Apáczai Cseri János paedagogiai munkáit de kiadására a fedezet az idén nem került ki. Tárgyalások folytak egy Magyar Paedagogiai Encyklopédia kiadásának módjaita felett, melyet a Társaság a múlt évben vett fel programmjába. — Kegyelettel emlékezik meg a jelentés a Társaság halottjairól: Szathmáry Györgyről, Volf Györgyről és Szilágyi Istvánról. B múlt évben 136 külsőtag lépett be, s leszámítva a kilépett ket, 714 külsőtaggal kezdődik az újév. A pénztárosi jelentés után a tisztviselőkre szavaztak.

A következő hároméves ciklusra megválasztották: elnök lett Heinrich Gusztáv, alelnökök: Hegedűs István, Erdődy Béla és Veréby Karoly, titkár Kovács János, szerkesztő Négyesi László, jegyző Trajtner Karoly, könyvtáros Szuppán Vilmos, pénztáros Gyulay Béla, ellenőr György Aladar.

TARKA ÉLET.

Jégről.

Folytatom hát róz-afüzér fonását — Közzé kötöm bele illő virágot — Szaz fájából a himporos kehelynek Mámoritó szent illa ott lehelnék.

A kiket most felsorolok — hitemre! Olyan mélyen benn vannak a szívembe! Mikor látom a szép grófnőt repülve! — Hodolattal borulték le előtte.

Zwirnfuss Adna, mosoly dereng a száján, Mikor végig fut a szeles jégpályán, Rucza-marschba követi az ifjuság, Hogy ne lenne a leányban huság?!

Biztosító Váradí szép leánya, Csak oly bájos, mint az edes mamája, Ha kijönnek, koresolyáznak egy kicsit, Halifaxnak emlékeit elviszik.

Főügyészünk edes rozmaring szála, Sok férfi szív elszenderítő alma — Ha kérdeznék, kinek adnám az almát? Felkeresném a szép Abraham Irmát. . .

Zádor Vilma aranyzóke hajával Repül tova hoch! elegáncziával, Nincsen annyi tenger csillag az égen, Mint a hány szem kíséri őt a jegen.

Hutirai Paikának nincs párja, Sem a jegen, sem a szép kreutz polkába,

száth Kalmán urnak is személyes jóbarátja volt — a meghaldogult Kállai János orsz gyűl képviselőt nem figurazza ki.

A miket e lenben a bohózat főalakjáról mondott, azok csak annyiban felelnek meg a valóságnak, hogy Kállay Akosnak nagy bajusza volt, Rakoczy és Kossuth elveit vallotta s ennélfogva mint orsz. gyűl képviselő, nem azou az oldalán ült, melyen gabonát termesztettek, hanem azon, hol virágot termelnek. De miután a virág, ha elbervad is, magot hoz, a virágtermelő a holnapot, a gabonatermelő a mai napot szolgálja. A virágtermelő tehát gonyt nem érdemel.

Igaz, hogy Kállay Akos párszor körül-sodorhatta bajuszát a füte körül, az is igaz lehet, hogy Szerencsen egy pár atyafi megbámulvan ezt a bajuszt, ketelkedett annak természetes voltában, miért is fogadtak egymás között és aztán megkérték Kállayt, hogy hadd mezhessék meg közelebről, de alig hiszem, hogy valaki izellen trefa tárgyává merte volna tenni azt a szép bajuszt. Nem az az ember volt, kivel ilyesmit meg lehetett kockáztatni, erről az oldaláról mindenki ugyanis jól ismer te őt.

Hogy ő is elment Borsiba, a Rakoczy féle emléktáblának a teleplezésére, azt tudom, de nem tért vissza Ujhelyből és nem mondhatta az, hogy „Ugyan eredj a Rakócziddal, mert meg egy galyat is hozott onnan haza emlékül melyet özvegye ma is kegyelettel őriz. A bölcsődjé eltérhetett Ujhelyben a diszmagyar

ruhájával, de ez nem gátolta őt abban, hogy a kegyelet adóját Rakóczynak le ne rójja. En különben soha se lattam őt másként, mint egyszerű magyar viseletben és mondhatom, hogy frakkban még a mennyország kapuján sem kopogtatott volna. Diszmagyart én csak egyszer lattam rajta — mikor eltemették. De térjünk közelebbi részletekre. mindjárt kiderül hogy Mikszáth valami végzetes tévedésnek eshetett áldozatul. Mert hogy ő Kállay Akossal az országgyűlésen szembe ült volna, mint képviselő az anachronizmus. Hisz Kállay Akos 1875-ben kimaradt a hazból és azontul nem volt képviselő többé.

A szegedi árvízveszély későbbben, talán 1876-ben történt és Mikszáth Kalmán ebben az időben vetette meg írói karrierjének alapjait, — mint szegedi újságíró; — őt aztán már csak az 1882-ik évben választották meg Erdélyben, Helyfálván országgyűlési képviselővé.

Ennélfogva találkozhatott ugyan Kállay Akossal, hallhatott is felőle valami; társalaghatott is vele néhány óráig, de képviselőtársa nem volt és őt közelebről nem ismerhette. Es ez volt rá nézve az egyetlen enyhítő körülmény, mert ha ismeri vala, meg vagyok győződve, nem őltöztette volna azt a puritán jellemű embert bajzórúhába és nem tánczoltatta volna őt meg egy előkelő közönég előtt, tullepve a *l'entia poetica* határat.

Mily! bájosan tánczot, lejt a colonban,
Olyan kedves házilány az otthonban!

Az Istenek mikor szökét alkottak,
A mértéknél mindnyájan úgy haboztak,
Ha hibátlan tökély lett vón szabások,
Olyan lennének, mint a Wimmer leányok.

Legderekabb alezredes leánya,
Steiner Ilka a szépség e viránya,
Végig repül, átszáguld a tükörön.
Kiseri őt lepton-nyomon bóközön.

Bechert Ilon fekete bogár szeme
Villámokat szór a néző szemekbe,
Igazuk van — akik aztat danolják,
Nézd az anyát és úgy vedd el a lányát.

Fülekyné — patikáros szép neje
Koresolyazik — meg mulat is egyszerre,
Elvél-vaggyal futkároz a koresolyán,
Az öröm ül fehér márvány homlokán.

Varjas Mari vagy a szép Kovács Irén!!!
Hogy melyik szebb, nem tudhatom, nem biz' én!
Csak azt látom — hogy a bógen sikerül,
És ilyenkor kedves arcuk kiderül.

Nánássynak a nagy vasas boltosnak
Van egy lánya — kit virágként gondolnak...
Nem féltik őt — ha a jegen fut tova...
Bájos kis lány a mosolygó Viola...

Itt vannak meg a Ganoofsky nővérek
Imádó a jegypálya tükrenek...
Szeretettel önfeledten repülnek...
Edes sportnak mély üdvébe merülnek.

Pegazusom fonala most elszakadt,
Emlékemben több női arc nem maradt,
Akárhogy is feszitem az agyvelőm
Több bájos arc nem fordul benne elő.

Ugy is tudom — egyik részük haragszik
Eljárásom confidensnek tartatik,
Pedig tanu legyen az a jó Isten!!
Hogy én nállam szerényebb már ugy sincsen.

A mit irtam a szivemből merítém
A szép arcok tömkelege hevítvén...
Lemásoltam a mit nekem sugdosott
Hisz én azzal nem csináltam haragot.

De ha mégis ily dolgot eselekedtem?!!
Elhíhetik — hogy erte megszenvedtem,
Hallatszott már holmi összeesküvés!...
Ezer kartács-bomba, puská dördülés.

Nem ijedek én meg a lány haragtól!
Ki felne a bíbor piros ajkaktól??
Mennél jobban pereg a nyelv, karomol!!
Mégbekül ha édes csókot elrabol.

Füzetemből ha pár rózsa kimaradt?
Megengedem huzza meg a hajamat,
És írja meg egy aranyos levélben
Hogy a neve nincs benne a füzérből.

Mostan pedig leemelem kalapom!
Bájos hölgyek kezeiket csókolom!!
Ne vágjanak hozzám nehéz vasalót,
Tartsak meg jó emlékekben
A jegypályán örömeikben
Ezt a szegény

Aszalót.

Huszonöt vétkes.

Debreczen, január 29.

— Monstre sajtóper. —

Tegnap hajnalban 3 óraker ért véget
Lőrinczi István hivatalból elmozdított
kenézli jegy/ő által Boóz Ferencz és 24 társa
kenézli (Szabolcsmegye) lakosok ellen indított
sajtóper tárgyalása.

A tárgyalásra tehát nem kellett napok
s nem volt szükséges a törvényszéki épületet
szállodává és vendéglővé átalakítani, mint azt
egyik szellemes és jóstehetségéről híres laptar-
sunk vitatta. Elég volt ahhoz egy nap is. Ejjeli
tizenkettőt kongatott az éra, midőn magánpa-

naszosnak, ki maga képviselte éles székely
eszevel saját érdekeit és a nagy tehetségű védő
ügyvéd, Benedek Jánosnak beszédeiről hangzottak
A 16 óras figyelemben kifaradt esküdtek elé
három kérdést becsátott a bíróság oly formán
hogy a 2-ik és 3-ik kérdést mindent egyes
vádlatra vonatkozólag ismételték, úgy hogy
összesen 51 kérdésre kellett az esküdtszéknek
feleletet adni.

Az első kérdés az volt, van e rágalmazás
az inkriminált közleményben? 11 igen 1 nem
volt a válasz. 3-tól 26-ig terjedő kérdések a
szerzősége vonatkoztak. Liszt Gézát és Oldal
Pált kivéve, minden többi vádlottat illetőleg
12 igennel felelt az esküdtszék. 27-től 51-ig
feltett kérdésekre ugyancsak Liszt és Oldal
civételével valamennyi vádlottat vétkesnek
nyilvánítottak még pedig 9 szóval 3 ellen.
Ezt a verdiktet az esküdtszék elnöke, Elek
Lajos főiskolai tanár hánali 2 óraker hirdet-
te ki.

A közönség néma fogadta az eredményt
a mely laikus és jogász halgatóságot egyformán
meglepett, annyira váratlan volt.

Magánvadás, aki mögött hitvesi kitartas-
sal és szorongó aggodalmak, fel-fel csillanó
remények közt ült kezdetül fogva végig a fe-
lesége, hálás köszönettel vette az esküdtszék
ítéletét.

A büntetés kiszabásánál különbséget kér-
tétetni a vádlottak között, aszerint amint az
intelligenciához tartoznak vagy nem. Fogsá-
got és pénzbírságot kér a lelkesekre és a
többi itellgens vádlottakra, az egyszerű
földmivelőkre pedig akiket amazok bujtogat-
tak tel ellene, — csak pénzbírságot.

Neje sugja neki; a kárterítés!
— És azonkívül kerem részemre a kár-
terítés megállapítását is. Ezzel lejezte be Lő-
rinczi kívánságait.

Ezután Dr. Benedek János felsorolván
az enyhítő körülményeket és bejelentvén sem-
miségi panaszát a bíróság, a büntetés kisza-
bása végett visszavonult. Csaknem három óra
mult, midőn Igyártó Sendor a törvényszék
elnöke kihirdette a bíróság ítéletét, amely a
rágalmazásban vétkeseknek kimondott vádlat-
okat egyenkint részint 50 frt fő-, és 20 frt
mellék, részint 20 frt fő- és 10 frt mellék-
pénzbüntetéssel sújta, ezenkívül kotezi őket
magán vádló részére 300 frt, továbbá 163 frt
eljárási költség megfizetésére. Az ítélet a
„Nyirvidek“ ez. lap elén közléteendő. Viszont
magán panaszos a felmentett két vádlott ré-
szére 20—20 frtban elmarasztaltatott, kár-
terítési követeléseivel pedig elutasított. Lőrin-
czi tisztelettel megnyugodott, a vádlottak vé-
dője pedig semmiségi panaszjelenetett be.
Lőrinczinek februárban még két más sajtó-
pöre lesz a debreczeni esküdtszék előtt, rész-
ben ugyanezen vádlottak ellen. Tehát a vi-
szontlátásra!

Fagyos huszárok.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jan. 31.

A Varga-kert szemfüles csöze, Kovács
János régen tapasztalta, hogy a kertből módfe-
lett fogynak a szőlőkarók.

Kivetette hát a hálot néhány héttel eze-
dőt, hogy megfogja a furfangos tolvajt!
ki az ő éber figyelmét nagyon sok esetben
kijátszotta.

Nem soká kellett állani egy éjjel leshelyén;
ropogni kezdett a száraz venyige s nagy
meglepetésére egy huszár alakjának körvonala
rajzolódott szeme előtt. A vitéz nem volt
válogatós, hanem egyre-másra; ahogy keze
ügyébe került öltre szedte a jó szőlőkarókat
s vinni akarta, hogy befűtsön vele otthon a
kaszárnyában.

Kovács sem volt rest, hősies elzánt-
sággal a vitéz előtt termett, megfogta a
gallérját s egy csapással kilökte kezéből a
szőlőkarókat.

A huszár sem ijedt ám meg a maga ár-
nyékatól. Kihuzta kardját s annak lapjával
elrakta a szegény csözt irlgalmatlanul. Evvel
kereket oldott.

Később megkésztetett éberséggel örkö-
dött a csösz, ennek daczara mindég jobban
jobban fogytak a szőlő karók. Ugy hogy közel
600 darabra rugott a hiányzóok száma.

A csösz bosszúsága és ébersége erre el-
érte azt a fokot, melyet egyébiránt netovább-
nak is szoktak mondani, minek avval adott
kifejezést, hogy fiát is felszólította az örkö-
désre, ki katoná ember volt s el tud banni a
fatolvajjal!

De hiába vártak őrhelyükön, nem jött a
vendég. Tegnap éjjel végre történt valami.

Ismét recsegni kezdett a szőlő venyige
és pedig két huszár lábai alatt.

A csösz és fia kiugr tt rejtekéből s a
melepet vitézek előtt termett, hogy elfogja
őket. Dulakodás támadt közöttük, végre a
csösz fia oiy izmosan megragadta az egyik
vitézt, hogy az kénytelen volt megadni magát.
A másik elfutott.

A csöszök mindenek előtt elvették a hu-
szár kardját, szóval annak rendje és módja
szerint lefegyverezték. Bevezették a szobába s
itt nagy meglepetésükre nem is emilyen amo-
lyan közlegényt, hanem két csillagos képlárt
láttak maguk előtt. Később megtudták tőle,
hogy Oláh a tisztességes neve.

De ezután következett a java. A meg-
szökött huszár negyedmagával visszatért s kö-
vetelték a fogoly kiadását.

Ez azonban nagyon természetesen nem tel-
jesítették a csöszök, — miből újabb küzdelem
fejlődött ki. Szerencsére a kertben többen fi-
gyelmesek lettek a csöze-patéra, a csöszök kö-
re sereglettek s az lett e dolog vége, hogy a
hírvető vitéz is elfogták Pap György köz-
gény személyében. A többi katoná megugrott.

Kovács a vitézeket ma átadta a katonai
hatóságnak, hol méltó jutalomban fogják ré-
szesíteni őket, kik daczara az enyhe időjárás-
nak, kalandos falopásra vetemedtek. A katonai
hatóság utasítására a csösz ma a mezőren-
désnégnél is jelentést tett az esetről.

Ujdonságok.

* A függetlenségi párt intéző
bizottságának tagjai ez uton is felké-
retnek, hogy Függetlenségi kör helyisé-
gében holnap délután hat óraker tartan-
dó ülésre minél nagyobb számban meg-
jelenni sziveskedjenek.

* Az izr. hitközség tisztújítása Nagy
kapacitálás és korteskedés előzte meg az
izr. hitközség 50 tagu képviselőtestületének
megválasztását. A szavazás tegnap d. e. zaj-
lott le a kisuj-utcai izr. elemi iskola helyi-
ségében. Szavazati jogával 249 választó ell.
kik mindannyian személyesen adták át a
szavazólapjikat a választási bizottságnak. Déli
12 óraker dr. B a k o n y i Samu választási
elnök berekesztette a szavazást s a szavazat-
szedő bizottság nyomban hozzá fogott a sza-
vazatok összeszámolásához. — E munkának
csak éjjel után 2 óraker lett vége, amikor dr.
B a k o n y i elnök a hitközségi tagok nagy
érdeklődése közben kihirdette az eredményt.
E szerint a képviselőtestület tagjai lettek:
Dr. Popper Alajos 225, Weisz Sándor 220,
Reichmann Armin 215, Dr. Bakonyi Samu
211, Kohn Adolf 191, Dr. Szántó Samuel 187,
ifj. Schwarz Vilmos 185, Biedermann József
183, Katz Jakab 182, Rosinger Lajos 179, dr.
Popper Mór 173, Deutsch Adolf 170, Rosenthal
Daniel 164, Drucker Mór 162, Stern József
160, Weisz Lévy 153, Hidvéger Mihály 152,
Bechert Manó 150, Reich Herman 149, Farkas
Lajos 144, Preizer Salamon 144, Dr. Balazs
(Brüll) Bertalan 143, Hochfelder Jakab 143,
Hartstein Péter 142, Lichtschein Samuel 142,
Zelenka Samuel 140, Márkus Miksa 138, Nagy
Jakab 138, Fischer Adolf 135, Fleischman
Mór 125, Darvas Izidor 124, Hirschfeld Armin
121, Klein Márton 120, Liederer M. Hál; 120,
Keiner Adolf 119, Weinberger Lajos 119,
Csengeri Ferencz 116, Turaj Farkas 112, dr.
Bakányi Miklós 111, Fürst Ödön 110, Schwarz
M. L. 107, dr. Freund Jenő 107, Rosenber
Adolf 102, Rosenfeld Mór 100, Berger Vilmos
97, Rosenfeld Márton 97, Frankl Ferencz 96,

Schneer Sámuel 88 Csengeri I. 87 és Sorger József 87 szavazattal. Pótlagok: Rosenberg József 87, Dr. Fejér Ferencz 84, Hoffmann Sándor 83, Erber Vilmos 82, Kohn Lipót 82, Lukács Armin 81, Emerich Arnold 80, Adler Simon 76, Dr. Kemény Mór 76 és Ormódi Lajos 75 szavazattal.

* A Csokonai-kör rendkívüli ülése. A Csokonai-kör választmánya holnap délután 5 órakor a kör helyiségében rendkívüli ülést tart, amelynek tárgya a debreczeni Kaszinó Kazinczi pályázatára beérkezett művek elbírálása és a jövő évi pályázati feltételek megállapítása lesz.

* Árvák vagyona. Komlóssy Arthur főjegyző, Bészler Karoly árvaszéki elnök, dr. Magos György tb. főügyész, Kovács József ügyvéd, városi bizottsági tag és Harangi László h. számvevő tegnap d. u. véletlen pénztár vizsgálatot tartottak a városi gyámpénztárban. Az alkalommal 1.279.633 frt 59 kr. árvavagyont találtak a pénztárban. E tekintélyes összeg következőleg oszlik meg: kpenz 16.483 frt 97 kr., pénztérték 723.033 frt 13 kr. (ebből 158.175 frt pénztárakban elhelyezve) értékepir 30837 frt 77 kr. kamatozó kötvény 401005 frt 85 kr., nem kamatozó kötvény 109.743 frt 20 kr., ékszer 1528 frt 97 kr. A gyámpénztár példás rendben kezeli a debr. árvák reábizott vagyonát.

* Halál a kocsikerekek alatt. — Borzasztó halállal mult ki szombatn este Ujvári Imre földbirtokos kocsisa Szekeress János b. sámsoni illetőségű 21 éves legény. A máti uton öt lovat hajtott nyeregbe. A szekertárayával volt megrakva. A városi téglagyár és a Látóképi család között még eddig ki nem derített ok miatt a szegény kocsis legény lebukott a nyeregből s a 15—18 mázsa súlytal megterhelt szekér kerekei alá került, a melyek fején, mellén egész testén hosszabban keresztül mentek. A szerencsétlenséget a ezirkáló lovas rendőrök vették észre akik d. u. 5 óra tájban a város felé igyekezve, egy gazda és kocsis nélkül csendesen ballagó öt lovas szekeret találtak magukkal szemben az országúton. Kerestni kezdték tehát a kocsist s a város felé kutatva — a szekertől 500 lépéssnyire az országúton egy holttestre bukkantak. A halott fején s szonnyu nős szevolttroncsolva Kevésel azután Kisis Gábor gazda jött szekéren arra felé, aki felismerte, hogy a lovak és a szekér a nászád Ujváry Imréé. A lovas rendőrök nyomban jelentést tettek a IV. ker. katonaságnál ahol intézkedtek, hogy a hulla, amelyről még akkor még nem tudták szerencsétlenség, avagy büntény áldozata-e; egész éjjel őrizet alatt maradjon. Tegnap a kir. ügyesség átirata folytán Harsányi Gusztáv törvényszéki vizsgálóbíró Szenter Ferencz r. fogalmazó és dr. Balakányi Ede orvos megjelentek a helyszínen s gtt megállapították, hogy Szekeress János a szerencsétlenség halottja. Nem tueni elalmsodott-e, vagy pedig mert részeg volt leszédül a nyeregből; miközben lába felakadt a nyeregben s egyideig úgy vonzolták a lovak tovább, — míg végre a széles mély kerékvágásban csuszó fején keresztül gázoltak a kerekek az iszonyuan összeroncsolt hullát a kórházba szállították, ahol ma felboncolják, hogy a belső sérüléseket megállapítsák.

* A népkönyha javára. A debreczeni timár ifjúság köréből, a mai napon a népkönyha számára 8 fetot küldtek be hozzánk. Szerkesztőségünk a szives adományt rendelkezési helyére juttatta.

* A polgári-kör bálja. Fényesen sikerül a debreczeni polgári-kör által rendezett táncvigalom tegnap este az »Arany Bika« nagy termében. A szép magyar mulatságot Roncsik Lajos városi tanácsnok, a kör elnöke nyitotta meg Szentesy Jánosval. Az első négyest miutegy 130 pár táncolta a másodikat pedig jóval többen Dieséretreméltó hogy a táncrendbe a balrendező bizottság felvette a régi szép magyar táncokat, miut a lakodalmas magyar keringő, lakodalmas három a tánc stb. A zenét Rác z. Károly országzszerre híres primásunk szolgáltatta. A kedélyes mulatság pezsgő jökéd mellett a

hajnali órákban ért véget. A jelenvolt hölgyek nevsorát térszűke miatt holnapi számukban közöljük.

* Betörés. Szombaton éjjel 2 órakor a Gebauer-féle érczkoporsógyár irodáját akarvak feltörni, a fakeskedő társulat éjeli óre Nánási figyelmeztette a Gebauer gyár Csincsér nevű éjeli őrjét, hogy alkalmasint idegenek lesznek az udvarban el bujva amit kettőjöknek sikerült is rejtek helyéből 5 lövéssel kiriasztani a 3 idegent, akik a bomok-kert hátsó részén és a vasúti kerítésen el menekültek.

* Gazdasági felolvasás. A gazdasági egyesület által rendezett szakelőadások közül tegnap este Ferenczy Ferencz gazdasági tanintézet tanár tartotta meg az állattenyésztés és takarmányozás szabályait tárgyzó előadását. — A s z a k e l ő d á s elsősorban az alapismerekkel foglalkozott, úgy az állat, mint az annak táplálékát szolgáló növényekre vonatkozólag. Az állati szervezet s a növényi alkotrészek ismeretése után nagy szaktudással foglalkozott az előadó az állat mikénti táplálásával: miként és minő mennyiség adandó a különböző koru állatoknak, mily eljárást kell követni a gazdának az egyes takarmány nemeknek az állat táplálására felhasználásánál. Szólt a takarmány eltartásáról, az állatok zöld és száraz takarmánnyal táplálásáról. Az előadó tanárt szép számú kbzönség hallgatta, de most sajnálattal tapasztaltuk, hogy gazdálkodóink közül kevesen jelentek meg holott ezen szakelőadásokat a gazdasági egyesület éppen a gazdáközönség gazdasági ismeretének fejlesztése végett rendezti. A február 5-én tartandó szakelőadása a gazdasági malmokról fog ifj. Sporzon Pal gazdasági tanintézet tanár szólni.

* Pincze tűz. Az éjjel Füleki Pál nagy péterfia-utcai gyógyszerárának pinczejében ismeretlen okból tűz támadt. A tüzoltóság, hogy elfojtsa az összes nyilasokat betömte és elővid idő alatt elaludt.

* Elhunyt bankigazgató. Fischer Nándor György az »Sztrák-Magyar Bank« debreczeni fiókintéze nek nyugalmazott igazgatója, aki negyven évig állott a debreczeni fiókintézet élén, tegnapelőtt Teleky-utcai lakásán meghalt. Temetése holnap délelőtt 10 órakor lesz. Az elhunyt általánosan ismert alak volt Debreczen város társadalmában s ezért váratlanul jött halála, amelyet mindössze három napi betegség előzött meg, széles körökben keltett őszinte részvetet. Ravatalát, amely egykori lakásának egyik fekefe posztóval bevont és gyszdrapériákkal, díszszaki növényekkel díszszobában van felállítva, a város előkelőségei közül számosan látogatták. A gyászbeszéről a család a következő gyászjelentést adta ki: Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtethetelen jó apának, páratlan jó nagyapának, apósnak és áldott jó emlékü rokonok néhai FISCHER NÁNDOR GYÖRGY nyugalmazott bankigazgató és főellenőrnek f. hó 30-án éjjel, életének 71-ik, özvegységének 2-ik évében, 3 napi szenvedés után történt gyászos elhunytát. Felejtethetelen halottunk hűt tetemei február 1-én, d. e. 10 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a Teleki-utca 2170. sz. háztól a Szent-Anna temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig ugyanazon nap a temetés alkalmával a róm. kath. templomban fog az egek nrának bemutatni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat, az elhunytak jó ismerőseit szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1898. január 30. Banatos gyermekei: Mária öz. Bay Gáborné, Leona, József és Gabriella gyermekeivel. Gizella, Ferjével Kovács Gyulával, Anna, Gizella, Gyula, Dániel és Bela gyermekeikkel, Anna Lipót és számos rokonok nevében is. — Az örök világoasság fényeskédjék neki! A temetést »Gebauer« Érczkoporsó-gyár temetik. intézet rendezi.

* A népkönyha, mint a legáldásosabb intézmény működik a mostai inészes időben. Az utóbbi napokban az ott etkezők száma 170—190 között váltakozott. Ezeknek legnagyobb része ingyenes ebédben részesül. Ismételten felhívjuk közönségünket a szives ada-

kozásra akár pénzben, akár természetben. A népkönyha felügyelete tárgyában a következő felhívást vettük: Tisztelettel kérem a nőgyelet választmányi tagjait, hogy naponként ketten-ketten összeállva a népkönyhában délelőtt fél 12 órától 1 óráig a szokásos felügyeletet gyakorolni mindannyian sziveskédjenek. E szelből tájékoztatás végett is jegyezzék ala a kibocsátott ivre, hogy február hónap mely napján óhajtják a felügyeletet gyakorolni. E tisztteljesítésére különben fölkérem a nőgyelet minden egyes önként ajánlkozó tagját is. Sziveskédjenek a népkönyhat megtekinteni és neveiket a felügyeletet illetőleg ott kitett ivrei feljegyezni. A népkönyha a Nagy-Csapó-utca. Kovács kaszányában vnn. Debreczen, 1898i jan. 31. Veresné Szathmáry Teréz nőgyelet elnök.

* Két körkép. A mióta a junius 8-iki diszfelvonulás körképének megfestéséhez Eisenhut hozzáfogott, azóta állandó arczképfestő műterem van berendezve a körképtársaság városligeti palotájában. Eddig már is több száz arczképet fest ttek meg s folyton érkeznek a vidéki banderium tagjai Budapestre, hogy lehetőleg eredeti fölvetel után hü arczképpel legyenek megörökítve azon a nagy körképen mely az ezredévi ünnepek legnagyobb szerü mozzanatát fogja visszatükröztetni. A vidéki urak valamennyien föl szokták használni az alkalmat arra, hogy a most kiállított nagy körképet »Krisztus a keresztfán« és Jeruzsálem« megtekintsék s valamennyien elvannak ragadtatva ama nagyszerü benyomástól, melyet bennük e kép kelt.

* A debreczeni önkéntes iskola. A Lichtblau Albert igazgatása alatt álló önkéntes iskola szervezeteről szóló jelentést a városi tanács felterjesztette a közoktatásügyi miniszterhez. A jelentés, illetve szervezett miniszteri főváhagyással ma érkezett vissza. A debreczeni önkéntes iskolát a kultuszminiszter a debreczeni tankerületi főigazgató felügyelete alá osztotta be.

* Értesítés. A Zion debr. betegsegélyző egylet előjárósága ezenel közönségre teszi, mi szerint mindazoknak kik az egylet kötelekébe belépni óhajtanak és ebbeli szándékukat f. hó 15-től febr. 15-ig bezárólag az egylet vezetőségénél bejelentik, az alapszabályokban megállapított 3 frt felvételi díj fizetése atul felmentetnek. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt az egyleti titkár az egylet hivatalos helyiségében (Piac 1903 sz.) naponta d. u. 5—6 óráig. Az előjáróság.

* Kérélem. A filléregyletnek február hó 5-én tartandó tea-estélyere szóló meghívók a nagyérdemű közönség kezei özött vannak már. Mindaztall megtörténhetett, hogy egyesek tévedésből vagy hiányos címzés miatt meghívót nem kaptak. Azert teljes tisztelettel kerjük mindazokat, kik az említett okokból meghívót nem kaptak s erre igényt tartanak, sziveskédjenek ez iránt az agost. hitv. év. felkieszi hivatalhoz (Miklós-utca 1905—6. sz.) fordulni. — Kivaló tisztelettel Az elnök-ség.

* Hölgyeknek csinos és elegáns utcai, bál és menyasszonyi ruhákat, belépőket készit — jutányos áron — a legújabb divat szerint felelősség mellett Kronovitz Mátild Budapestről Nagy-uj-utca 1707. szám, (Weinberger Lajos ház.) — Angolruhákat különös figyelembe ajánl

* Helyreigazítás. A reggeli újság mai számában azt közölte, hogy Dunait a csic-ogó-beli kore-márost dohánycsempészetten érték. Dunai a hirt tévesnek mondja, mert nem az ő, hanem a Kövesi kore-smájában történt a csempészés. Ő köteles itt felszólalni, mert nyu almazott pénzügyőr s nem csak jó hírneve, de nyugdíja is veszélyeztetve van a téves híresztelés által.

Uj fém. Edison véletlenségéből egy új fém fedezett fel, a mely vassal elegyítve oly öntvényt ad ki, mely az öntött vas és a kovacsolt vas előnyeit egyesíti magában. Edison egy b i z o n y o s mennyiségű vasat Catasanyába küldött, hogy megolvasszák. Itt azonban, mikor az olvasztott vasat kalapácsokkal szét akarták törni, nagy esodalkozásokra azt találták, hogy a legerősebb ütéseknél sincs batasuk. Ezt a különös dögöt tudtára adtak, ki mindjárt sejtette, hogy abban a

vasanyagban még egy más fém is felfalálható lesz. Számos vegyész kísérletei bizonyították aztán be, hogy tényleg úgy is van és Edison új fémét fedezte fel.

KÜLFÖLD.

Kínai élet. Mulatságos dolgokat írt haza szüleinek egy német matróz, ki most Kiavcsauban van a német hajóhaddal. A helyzet írja felette kedvező és az élet sem olyan rossz Kínában, mint a milyennek rendszeren képzelik. Legnagyobb mulatságot természetesen a czopfos nemzet fia okozza, kik egész nap körülöttnök ólalkodnak édes semmittevésben. Legnagyobb örömük akkor volt, ha egy üres sörös-pacszót dobtunk oda nekik; rendszeres dolkodás keletkezik olyankor köztük, míg végre az egyik szerencsésen megkaparintja. Először dölve ilyenkor, hogy megtölti vízzel és iszik belőle. A társainak csak szagolni adja de kezükbe nem adná a világot sem. A nyelvüket egyikünk sem érti és így ha értek-zünk velük mulatságos félreértések keletkeznek. Így nem rég egy tarsam czölöpöket akart a földbe verni és egy mellette álló kínaitól különféle jelekkel baltat kért, hogy a fát kihegyesítse. A kínai úgy érte, hogy a czölöpöket be akarja mázolni s nonszokora egy nagy ecsettel és sarga festekkel jelent meg. Az utmutató-fákat pedig akasztólanak tartják.

A prágai német egyetem áthelyezése. Leitmeritzben akadémiát gyűlést tartottak, melyen a két prágai főiskolából 800 diák volt jelen. A gyűlés a következő határozati javaslatot fogadta el: A prágai két német főiskolának csehországi német területre való áthelyezése valamennyi mérvadó tényezőtől, különösen a német képviselőktől minden törvényes eszközzel szorgalmazandó. A diákoknak azonban mindaddig, míg a főiskolák át nem esznek helyezésre, feltéve, hogy akadémiái szabadságuk és jogaik gyakorlásában biztosítva vannak Prágában kell maradniuk és a főiskolák látogatottságát elő kell mozdítani. E határozat az akadémiái gyűlés, hogy az előadások látogatásának beszüntetését addig folytatja, míg a jogállapotok a két főiskolában helyre nem esznek állítva és a kormányzat utolsó határidőül jan. 31-ének déli 12 óráját tűzi ki. A tegnapi nap folyamán az akadémia gyűlés deputációt küldött Ausztria valamennyi német egyeteméhez, hogy az összes német diákok szótárítását eszközöljék ki e kérdésben és a főiskolák német diákjait szintén sztrajkra bírják ha hétfő délig a prágai német diákok követeléseinek nem tesznek eleget.

A fejtelten Kréta.

A Daily Telegraph konstantinápolyi tudósítója a pontos információ alapján ismerteti a György herceg fő kormányzó kiállításával teremtett helyzetet. A szultán emlékiratot küldött Szmoljev orosz nagykövetnek, ki az emlékirat tartalmát megtelegrealtta a csárnak. A szultán ebben az iratban kijelentette, hogy nem fogadhatja el Oroszország javaslatát mert ellenmondásba hozná nemzetének akaratával és mert a javaslatnak kizárólagosan az a célja, hogy Krétát Görögország kezébe juttassa. A szultán még csak azt sem teheti, hogy a javaslatot miniszterei elé terjeszse, mert a javaslatot a török nemzeti érzes és Törökország tekintélye ellen. Azonban a császár iránt való tiszteletnek jeléül arra kéri őt, hogy egy ortodox török atyvalót hozzon javaslatba s megígéri, hogy ezt a jelöltséget minden erejével támogatni fogja. A császár erre azt üzentte a szultánnak, hogy emlékiratát nem tekintheti az ügy elintézésének. Camaron francia nagy kövdt mult penteken kihallgatáson volt a szultánnal; a nagykövet sürgősen kerte György herceg jelöltségének elfogadását, de a szultán ugyanazt a választ adta neki egyuttal azt a reményt fejezte ki, hogy a császár nem fog ragaszkodni a kérdésnek ily megbotrankoztató és lehetetlen megoldásához. Azok közben a brit nagykövet utasítást kapott kormányától, hogy Oroszország képviselőivel együtt igyekezzen a szultánra ráni, hogy az orosz javaslatot haladéktalanul fogadja el. Ezzel szemben

Becsből azt jelentik, hogy Goluhovszki gróf ki jelentette a bécsi török követnek, hogy Ferencz József uralkodó nem helyesli a megoldásnak ezt a módját s hogy Németország is Ausztria Magyarországhoz csatlakozik és azt tanácsolja a szultánnak, hogy utasítsa vissza György herceg jelölését, mely Krétának Görögországtól való annexióját csak idő kérdésévé, sőt a legközelebbi jövő tényévé tenné. A tudósító így végzi: Így tehát a hatalmak új csoportosulása áll előttünk, mely azt bizonyítja, hogy az európai konzert a múlté. Senkiük sincs arról fogalma, hogy a hatalmak hogyan fogják Tesszalia kiürítésének kérdését elintézni, mert a porta bizonyosan nem fogja ezt a tartományt kiüríteni, ha ráerőszakolják a görög herceg jelöltségét.

A londoni diplomáciai körökben a krétai kormányzó kérdésére vonatkozólag azt hangoztatják, hogy nem igaz az a hír, hogy a londoni, párisi és római kabinetek egyetértőleg elfogadták György görög hercegnek a krétai kormányzóságra való jelölését. A nevezett kabinetek mindössze azt jelentették ki, hogy arra az esetre, ha az összes nagyhatalmak megegyeznek György herceg jelölésében, ők szintén támogatni fogják a jelölést. György herceg jelölésének elfogadására pedig Berlinben nagyon kevés kilátás van.

György görög herceg fő kormányzó jelöltsége sok gondot okoz a német külügyi kormányzatnak. Attól félnek, hogy a görög herceg egy szép napon kiköt Kréta szigetén s a nemzetgyűléstől megválasztatja magát fő kormányzónak. Az a kérdés tehát, vajjon az Oldenburg hadihajó üdvözölje-e a rebélis lobogót és nem volna-e jobb, ha egészen visszavonulna a szigettől.

Kopenhágából azt jelentik, hogy György herceg februárban sorra meglátogatja az európai udvarokat s fő kormányzó jelöltséget figyelmükbe fogja ajánlani; a herceg jelöltsége ezzel felhivatalos szinten tűnik fel.

IRODALOM.

Az utolsó rózsá. Thomas Moorenak az angolok leghíresebb lírikus költőjének egyik legszebb költeménye: »Az utolsó rózsá« egy fiatal leány közvetett sugallata következtében keletkezett. Offergeld Amalia volt a leány neve, aki Aachenben született és csak 13 esztendőskorában került egy londoni megárintezetbe, a melyet Thomas Moore nővere vezetett. A költő sokszor meglátogatta a nővérét és a tanulókkal is megismerkedett. Egyszer a mint valamennyien együtt ültek a keriben együtt a kis Amalia felugrik, letép egy rózsát és edatüzi a költő gombyukába ezekkel a szavakkal: »Most átadom önnek az utolsó rózsát a kedves illatos nővéreim, mind mind nincsenek többé.« Gyermekem — felelt Thomas Moore — milyen szépek voltak a te szavaid. Ma egy költeményt írok róla neked fogom ajánlani. És a költő megírta »Az utolsó rózsá« A leány később mikor megnőtt, Charles Köblerhez ment férjhez Londonba, később leányával Amerikába költözött ahol — mint értesülünk — nemrég 92 éves korában meghalt. Személyesen ismerte meg Blüchert. Waterloo győztesét a ki sokszor tartotta mint kicsiny gyermeket ölében s nem egyszer ajándékozta meg gyümölcscsel vagy edességgel.

Maupassant honorárium. Egyik kedvenc mondása volt Guy de Maupassant-nak, hogy az írónak három dolgból nincs haszna, helyesebben három dolog után nem érdemes törekednie. E három a következő: rendjel, akadémiái tagság és a Revue de Dux Moendes-ba való dolgozás. Ismeretes dolog, hogy Maupassant ez utóbbi tételt megzáfolta, a mennyiben egy utolsó regény, a Notre Coeur éppen a Revue-ben jelent meg. Most nyilvánosságra került az a szerződés, melyet Maupassant ez alkalommal a híres folyóirattal kötött. E szerint az író kötelezte magát, hogy minden évben legalább tizenöt nyomtatott oldalt ad a Revue-nak, a miért oldalonként 1500 frank honorariumot kap. A tizenöt oldal tiszteletdíja tehát 22,500 frank lett volna, a mi megiehető jó díjazás.

1848. Jókay, Bródy, Rákosi 1848-ának VIII. és IX. füzetét képtük meg ma. Immár decemberben járnak a trónváltásánál. Az eddigi események gyűjteménye e mű, mely nemcsak képekben mul felül minden eddigi magyar vállalatot, de szövege is méltó a nagy időkhez s nem tuloz senki, aki azt mondja, hogy ez valóban legujabb és teljes története a forradalomnak. — Tudósaiok maguknak és egymásnak írnak, alig nyujtanak olykor valamit a nagyközönségnek. Ime egy mű, mely egyenesen készült edes mindnyajunknak; melyet a főrangú világ és a nép egyaránt megérthet s mely mégis a történeti ismeretek teljességével a haza lángoló szeretetével fordul a mult komolyosulni kezdő képei felé s a művészi sziv teljes megnyilatkozó hajlamával és kodvével árasztja rák saját ihletének gyönyöréit.

A nemzet válnában méltón ünnepli az ötvenéves évfordulót, midőn annak ily maradandó emléket állít.

A most megjelent füzet gazdag tartalommal különösen a Dobbhoff arcképehez írt szöveget, a második bécsi forradalom rövid áttekintését, a Ferencz József, görgei czikket s a trónváltásról szóló sorokat emeljük ki. — A képek közül igen sikerült rajzra és reprodukzióra egyaránt »A világszemle« s »Dollur című kép, Róth és Philippovich fegyverletétele Ozoránál, mely az Országos keptárban levé egykoru akvarell után készült, kiemeljük még Bitzó rajzát az Oláhokról, »Szinyei Pál Előversét — ehhez maga Jókai írta a szöveget, de őt mi csak nem dicsérhetjük meg! — »Jellachich táborát« Schuechatnal, Görgeinek 1849-től való képet, melyet Gyulai Pál engedett át a vállalatnak s végül az osztrák katonaság egyenruházatát mutató képeket, melyek Dr. Alimand l. egykoru rajzai után reprodukáltak.

A 9-ik füzetben I. Ferencz József arcképe (Eybli rajza után 1849) s a tót küldöség Ferencz József főherceg előtt a legszebbek. A 2-ik füzet méltó folytatása az előbbieknek, s alig várjuk a világ e leg-zsabb könyvének folytatását.

A munka Révai Testvérek Irod. Int. Részenyitrsaság kiadásában jelenik meg. — Kapható minden könyvkereskedésben. Füzet ára 30 kr. Az egész mű 9 ft.

Nagy feltűnést keltett országoszerző itthon és a művelt külföldön Havns Gyula dr. kir. tanfelügyelő pyakorlati nevelésügyi közlönye a Kolozsvart megjelenő »magyar Pestalozzi« Németország nagytekintélyű világlapja a »Hamb. Corresp.« rokonszenvesen ismerteti a magyar irodalmi vállalatot, mely idegenben is tiszteletet szerzett a magyar sajtónak és törekvésének. dr. Tavas rendkívül frons lapját különös figyelmébe és partoláaaa ajánlják a művelt szülőknék, tanítóknék és olvasó köröknek. Oly szaklap ez, mely mindenkinek lapja, kinek szreke van a nevelés elsőrangú fontossága iránt. 2-ik számában a veterán honatyá Madarasz József is megszólal, Beksis Gusztávné a nekérdeés skolai vonatkozásával foglalkozik. Találkozunk Úr eg drnak a hírneves német pedagógus, Georth stb nevével. A tárczában Eötvös államtitkárja az öfeg Szasz Lávly jellemrajzával születése napja 100-ik évfordulóját ünneplik. Eredeti tudósítás, számos érdekes hírsb. És végül kiemeljük, hogy gr. Csaky Albin 100 ksr. pályadíjat tűzött ki egy erkölcsi ördésre. »M Pestalozzi« előfizetési díja évi 8 korona.

Pauker Viktória.

Debreczen, jan. 31.

A napokban halt meg Ó-Becsen Pauker Viktória, nehai Komlóssy Lajos honvéd ezredes és a debreczeni Zenede évek hosszú során volt igazgatójának a sógorója, aki a szabadságharc alkalmával képes volt férfi ruhába öltözve harezolni honvédeink között.

Pauker Viktória Halmajon Gyöngyös mellett született. Haláláról az Ó-Becsei Közlöny munkatársa, Göndör Ferenc következőleg emlékezik meg:

A szabadság angyala.

A föld méhe megnyílt és siető morajjal csapott ki belőle a vérvörös láng, hogy bevilágítsa a sötétség országát. A vakító fény behatolt a fűrészes palotájába, a szegény konyhájába és a kőbe vájt börtön mélységébe. Az izzó lángnyelv megemésztette a lelek békóit, felgyulasztotta a szabadságvágy elhamvadt érzelmét és felmelegíté a megfagyott erőt.

Az égető és mardosó tűz megtisztította egy megromlott ország levegőjét; felperzselte a korhadt templomot, hol csak a bűn és a hazafiatlanság papjai áldoztak, s a hol a szeretet, a szabadság, az egyenlőség és testriség istenképei összecsúszva, a zsarnokság oltára előtt a posványba tiportattak. A tisztító tűz életet adott egy nemzetnek!

A vérvörös, a vakító fényű láng, a tisztító tűz egy félszázad előtt csapott fel. Igaz, hogy már elhamvadt, de nyoma örökre él.

Ötven esztendővel ezelőtt csapongott szerte a hazában Kossuth Lajos lelke s miként egy égből szállt tűzsugár gyújtotta fel hatalmas szava a lenyűgözött lelkeket. A fűrészes palotát, a pór feltamadt szavának igazsága alatt. És egy nap, ott állt egymás mellett, szabadságot küzdve a fűrészes és a pór! Testvérként omlottak egymás karjába, midőn a harcmezőn vérük egybefolyt.

Haláluk dicső volt és könnyű, mert ott térdelt halványuló orcájuk mellett a szabadság angyala: a magyar nő.

Ha megriad a harci kürt, egy angyal lebben el a hősök sora előtt, areza kipirulva szeme biztatón lángol, szava esdve bátorít. Ha szíven találja a hőst az ellen kardhegye, ha porba veti egy durva öndarab: ott áll az angyal a lány karjába zárva vigasztalja a haldoklót. Ha pedig a diadal mámore szál az elikkadt harcos szívére, a véres pázsiton szerelmi dalt zeng és regét gügyög fülebe a szabadság angyala.

Mikor a legyőzött a rabláncot sinyli, mikor hazáját elüze a legjobb s mikor rongyokban jár a csonka honvéd: akkor is vigaszt nyújt a súlyos rabnak, enyhülést keres a nyomoréknak és biztatást vis a száműzöttek a szabadság angyala.

Dicső nagyok és legjobbjaink, nélkülük a szabadság angyala sem talált már e földön boldogságot s elköltöztetem oda, ti köztetek, hol az angyalok örök hazája van.

*

Napokkal ezelőtt esendesen, minden feltűnés nélkül kísérik végső nyughelyére Pauker Viktóriát, a 85 éves tisztos matronát, a szabadságharc egyik kiváló alakját.

Itt élt közöttünk már egy éve és az angyali jószág Tripolcsky Lászlóné, Komlóssy Ilona urnó ápolgatta, mivel közeli rokona is volt. Csak a család ismerte, tudta hírét, dicsőségét; a külvilág most tudta meg, hogy a magyar szabadságharc egyik őrangyala költözött el közülünk. Igen angyal volt, őrangyal, ha védelmezni kellett, öldöklő

angyal, ha harcolt; vigasztaló angyal, ha ápolott, ha csábos ajkával zárta le a haldokló végsőt lehelő ajkát; szerető angyal volt, ha az apát, a ferjt kellett a esüggedésben bátorítani; bosszúzó angyal volt, ha a satán fajzatát kellett irtani; serkentő angyal volt, mikor a nemzetet újból fegyverbe szolgáltatta a száműzött Kossuth. Ekkor volt ő legnagyobb.

Sajgott a szíve, lelke égett a vagytól boldognak, szabadnak látni e hazát. Bezörgött a mágnás palotájába, bekopogtatott a polgár esendes hajlékába és buzdított, lelkesített mindenhol. Mikor pedig a bérenczek elől menekülnie kellett, türt, szenvedett éhinseget, nyomort.

Hosszu 85 év után, végre megnyugodott a sokat zakatolt szív. Nemes lelkek drága hajlékat, a megkínzott testet, illő pompával vitték abba a szentelt földbe, melyben a vele küzdők alusszák már 49 éve vértanui almuakat. A diszes koporsó mögött, hallgatag lépdelt két 48-as honvéd s míg a sírhoz értek, ki tudja, hol kalandoztak gondolataik? Nem-e az jutott eszébe, hogy mikor a szolnoki csatában vérezve rogytak össze, s vártak biztos halálukat, egyszerre megjelent egy angyal és puha kötéllel hurkolá be sebzett testüket. Midőn leeresztették a koporsót a sírboltba, az agg harcosok sűrűn hulló könnyekkel háláltak meg védangyaluknak jóságát. A csendes zokogás a beleveggyült egy-egy halk sóhaj; Istenem ő már boldog.

Pauker Viktória életrajzával részletesen óhajtok foglalkozni, de miután lapunk kicsiny terjedelme nem engedi meg, hogy hosszabb cikkekkel közölhesünk, most csak ezen néhány sorban óhajtottam bodog emlékeztetének hódolni. A jövő számban megkezdem életrajzát ismertetni, mely különösen azért is képes lesz, mert firtarja Kossuth Lajoshoz és több nagy embereinkhez való viszonyát. Most csak röviden azt óhajtom megjegyezni, hogy a boldogult hösnő egyuttal költő is volt és hogy költeményei mily eszmegazdagok bizonyítja a »Kossuth fiaik« mai számunkban megjelent poéma is.

Göndör Ferenc.

CSARNOK.

Régi magyar tánczok.

Írta: Tarczay György.

A farsangi vigalmak hanyatlásáról elmélkedvén, fogtam hozzá előző cikkem megírásához, mely a régi magyar királyi udvar mulatságairól szólt.

A táncz hanyatlásával kezdhetőem jelen fejtegetéseimet is, ha ezt a tárgyat oly régen el nem csepejték volna. Köztudomásu, hogy a tánczról mint művészetről ma már alig lehet beszélni; azok a többé-kevésbé erőltetett szágüldözások, melyeknek az ember a nyilvános balokon tanuja, nem sorozhatók ide; a színpadon bemutatott tánczok is tulajdonképpen pusztán bravurfitogtatásból állnak. Régi igazság, hogy a művészetek, ha egyik-másik aguk fölül is kerekedett a többin, egymástól elszigetelten soha sem virágoztak: a modern irodalom, a modern képzőművészetek terén elhatalmasodó dekadencia magyarazza meg a tánczolás művészetének a hanyatlását is. A táncz évtizedek óta merő modorosságokból áll: elszakadt a nemzeti talajtól, mely minden művészi megújulás kuforrása. A képzőmű-

vészetekben duló manirizmusnak egy időre véget vetett a természeti szép kultuszához való visszatérés, mely a hazai környezetben gyűjtven benyomásait, külföldön nemzeti vonások kifejeződését ha nálunk nem is lehetné tette. A tánczművészet mind maig sem tudott modorosságából kibontakozni: az ugynevezett mütánczok mind ennek a hibájában szenvednének s ez már keletkezésük módjában gyökerezik, mely homlokegyenes ellenkezik a művészet természetes törvényeivel. A mily szoros a természet és az ábrázolás módja között való viszony a képzőművészetben, ép oly benső a kapcsolat a zene és táncz között s az utóbbi virágzásának idejében mindenkor a muzsika után igazodott, azzal gyakran egyszerre született meg, holott ma a mütáncz-szerző s művének megzenésítője legtöbbször meg sem értik egymást, gyakran a mesterkelten összetakolt tánczfigurákhoz szabják a muzsikát.

A hol nemzeti zene nincs, ott nemzeti tánczokról sem lehet szó, a kettőnek szoros benső kapcsolatából következik, hogy az előbbinek az elkorcsosulásával lepest tart a tánczművészet hanyatlása is. A régi magyar zenéről általánosan ismeretes, hogy szoros összefüggésben állott nemzeti költészetünkkel. E kapocs végkép csak a nemzeti hanyatlás korában szakadt meg, mikor is költészetünk csaknem teljességgel idegenből táplálkozni kezdett, a nemzeti zenénk szinte merőben cigánykézre került s igazában magyar tánczaink is feledésbe merültek.

A miket ma magyar tánczoknak nevezünk, azok szinte mind a nemzetietlen kor utáni időkből valók s korántsem higgyük, hogy a népies tánczok a magyar koreográfiát a maga tisztaságában őrizték meg. A magyar nép korántsem olyan konzervatív, mint aminőnek általában hiszik, ami neki lezsett, azt habozás nélkül vette át mindenkor, nem kérdeve, hogy honnan jön. Különösen áll ez a látás körébe eső dolgokkal és szokásokkal s azért, ha valahol, egy a művészetek terén helytelen dolog a népiest az ő nemzetiével azonosítani, aminek az ötletéből építészaink egy része pláne nemzeti stílust akar teremteni. Azt hiszem, csak komolyabb kutatásokra volna szükségünk és könnyen kimutathatók, hogy a mit ma par excellence magyar disztó művészetnek tartunk, annak a motívumait nyugati szomszédainktól kölcsönöztük. A gránátalma, rózsás és tulipán formáiból összerótt ékítmenyekkel, mint a minők a cifra szűrűn láthatók, e sorok írója olaszországi eredetű s a XV. századból való miseruhakon is találkozott, sőt a »magyar motívumokkal« ékes régi himzéseket, Flandriában, Németországban is könnyű szerrel gyűjthetünk s nem egy muzeumban is találunk. A magyar paraszt tanulékonyságának megdöbbentő példája a rohamosan terjedő alföldi szociálizmus; de hogy a táncz terén maradjak, az meg e század első felében is védekenként, különböző nevek alatt ismeretes, népies tánczok ma már szintén feledésbe merültek. Kiszorította pedig ezeket a csardás, mely pedig a negyvenes években belőlük keletkezett s a melyet ma az elitebálokban szokásos üvöltésektől eltekintve, a legmagyarabb vidékek parasztjai is csak úgy járnak el egyhanzu taposásával a földnek, mint az uri szálónok parkettjén.

Vége köv.

fekete, fehér és színes 45 krtól 14 fet 65 krig méterenkint — sima, csikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak póstabér-, vámmentesen a hához szállítva.

Minták póstafordultával.

Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Magyar levelezés.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben.

(cs. és kir. udvari szállító.)

Henneberg-selyem

csak akkor valódi, ha közvetlen gyárainból rendelik

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben
mindenfélé

Ügyvédi, bírósági és végrehajtói

NYOMTATVÁNYOK

következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

100 ív Arverési jegyzőkönyv	70 kr
100 " 200 pld Arverési hirdetmény	70 "
100 " 200 " Rendelvény	70 "
100 " Biztosítási végrehajtási jegyzőkönyv	70 "
100 " Kielegítési végrehajtási jegyzőkönyv	70 "
100 " 200 pld Nem szorgalmazás	70 "
100 " 400 " Kézbiztosi ív	70 "
100 " 200 " Igény felhívás	70 "
100 " Végrehajtási jegyzőkönyv	70 "
100 " 200 pld Értesítvény haszonbérletről	70 "
100 " 200 " Értesítvény	70 "

Levélbortékok

a következő olcsó árban kaphatók:

144 H2. Jó, zöldes levélborték cégnyomással	2.20
144 V2. Jó, szürke " " "	2.20
44 BB. Jó, kékeszürke " " "	2.20
144 GFL. Erős, recézett világos zöld levélborték cégnyomással	2.40
144 LGL. Erős, narancssárga levélborték cégnyomással	2.45
44 AM. Erős, szürke levélborték cégnyomással	2.40
44 AB. Erős, világos szürke levélborték cégnyomással	2.45
44 JED. Erős, kékes szürke levélborték cégnyomással	2.50
GS. Erős, sárga levélborték cégnyomással	2.50
44 RK. Igen jó világos kék, eres levélborték cégnyomással	2.50
44 GG. Igen jó erős kékes eres levélborték cégnyomással	2.55
44 AF. Finom vil. sárga levélborték cégnyomással	2.60
J te S. Erős jutte borték cégnyomással	2.65
244 A Cellulose igen erős Cellulos sárga levélborték cégnyomással	2.70
244 CG. Cellulose. Igen erős Cellulos világos hamuszín levélborték cégnyomással	2.70
44 D. Cellulose. Igen erős Cellulos világos zöld levélborték cégnyomással	2.70
144 BB. Legfinomabb fehér levélborték cégnyomással	3.60
B. 46. fehér okmány levélborték cégnyomással	4.50
46 F. Erős barna okmány levélborték cégnyomással	3.00
41 Patent Erős barna nagyobb okmány levélborték cégnyomással	4.50
Erős szürke okmány levélborték cégnyomással	3.80
91 AV. Nagy Extra vastag patron levélborték cégnyomással	9.50

Egyébb nyomtatványokat hasonló olcsó árakban készítünk el.

Koczkázott, egyvonalas és sima levélpapírok:

a következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

könnyű levélpapír cégnyomással 1/2 ives	3 frt	50 kr
erősebb " " " " " "	4 " "	50 "
erős linom " " " " " "	4 " "	50 "
erős oktáv " " " " " "	4 " "	50 "
merített " " " " " "	5 " "	50 "
merített erős levélpapír " " " " " "	6 " "	50 "
könnyű sima fehér levélpapír cégnyomással 1/2 ives	4 " "	50 "
erősebb sima fehér levélpapír cégnyomással fél ives	4 " "	50 "
erős sima fehér levélpapír cégnyomással fél ives	5 " "	50 "
igen erős sima fehér levélpapír cégnyomással fél ives	5 " "	50 "

Körleveleket, számlákat és minden egyéb kereskedelmi és magán nyomtatványokat hasonló olcsó árak mellett szállítunk.

Raktáron nem lévő nyomtatványokat hasonló olcsó árban készítünk el.

Üzletátvétel.

Van szerencsém úgy a n. é. közönséggel, mint az én régi pártfogóimmal tisztelettel tudatni, hogy a Kenyér-piacon levő

„kis pipá“-hoz czimzet vendéglőt átvettem s azt a mai naptól saját számámra vezetem.

Kiváló gondot fordítottam a legjobb minőségű **martinkai érmelléki és egri vörös borok** beszerzésére, melyek a legkitűnőbb minőségben tisztán kezelve kaphatók nálam. — A nap minden órájában frissen csapolt **Dreher-féle korona sör** kapható s ugyanekkor felhívom a t. közönség figyelmét kitűnő magyaros **konyhámra**, honnan a legkitűnőbb villasreggelik ebédek s vacsorák rendelhetők meg. — Az árak jutányosak, a kiszolgálás pontos és figyelmes.

Havi előfizetéseket (abonnement elfogadok a közönség régi pártfogását megköszönve, kérem, hogy irányomban ezen új helyiségemben minél nagyobb jóindulatot tanúsítani sziveskedjék.

Tisztelettel

PÉTER PÁL

vendéglő a „Kis pipá“-hoz a Kenyér-piacon.

Eugen herezeg szobor sorsjegyek

Utolsó

előtti hét.

Főnyeremény

75.000 korona érték

Sorsjegyeket 50 kr-ával ajánl:

Közgazdasági bank Debreczen.

Alföldi takarékpénztár Debreczen.

Szent-Királyi Tivadar

közlönyességi áruda Debreczen.

Budapest

uj, 15 évig adómentes három emeletes sarok-

a Lipótvárosban, kitűnő fekvéssel, élénk üzleti vidék, a lakások parquetákkal, kárp. tozott falakkal, fürdőszobával stb. kiállítva 280 □-ól 9%-nyi tiszta jövedelemre 200 000 frtert, rajta levő bankteher 85,000 frt, továbbá új 3 emeletes bérház VII. kerületben 280 □-ól 10%-nyi tiszta jövedelem 130,000 frtert eladó, esetleg föld birtokra vagy környékbeli házra elcsereendő. Bővebbet Löwy Emil-nél, Budapest, VI. Teréz-körút 28. I. emelet 14. (Levelekre rögtön válaszolok.)

A bélyegtvény 209. §. 2. p. al. bélyegmentes.

A legjobb és legolcsóbb sorsjegyek

A Tisza Kálmán, br. Bánffy Dezső, gr. Tisza Lajos, br. Vay Béla, és gr. Dégenfeld József urak

védnöksége alatt kibocsátott

Kolozsvári

szeregetház

sorsjegye,

mely áll 4 főnyereményből 57.000 korona értékben, továbbá

3996 nyereményből 103.000 korona értékben, összesen

4000 nyereményből 160.000 korona értékben.

A legkisebb nyeremény mind a két húzásnál 10 korona.

I. húzás 1898. február hó 10-én.

II. húzás 1898. április hó 10-én.

Mind a két húzásra érvényes sorsjegy ára

csak 2 korona.

Kaphatók:

a rendező bizottságnál Kolozsvártt, továbbá minden sorsjegyelárusító helyen.

A női szépség kecsességét egyedül a jó fűző emeli!

Első magyar

orvosilag elismert mű

mellfűző-gyára

GOLDSTEIN KAROLINA

DEBRECZEN, Főter.

Ajánlja a legjobbnak elismert, saját gyártmányu

alkalmi-, oldal- és hasfűzőjeit.

Matinée fűzőm m. k. szabadalommal van ellátva, saját találmányom. Szám-talan orvos bizonyítja, hogy ezen fűző hivatva van némely rossz rendszer szerint készített fűző által előidézett testi betegségeknek elejét venni.

Vidéki megrendelések 6 óra alatt elkészülnek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy készlet és nagy választék.